

Barbara Gierusz

**PODRĘCZNIK
SAMODZIELNEJ NAUKI
KSIĘGOWANIA**

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa
Gdańsk 2025

Spis treści

Wstęp	7
-----------------	---

Część I

Podstawy rachunkowości

1. Rachunkowość jako część systemu informacyjnego przedsiębiorstwa	11
2. Zasoby majątkowe i źródła ich finansowania	19
2.1. Charakterystyka zasobów majątkowych	19
2.2. Źródła finansowania zasobów	22
3. Bilans.	33
3.1. Pojęcie, wymogi formalne i wzór bilansu	33
3.2. Charakterystyka aktywów	37
3.3. Charakterystyka pasywów	46
3.4. Zasady sporządzania bilansu	50
4. Zdarzenia gospodarcze i ich wpływ na składniki bilansu.	53
4.1. Pojęcie i cechy zdarzeń będących operacjami	53
4.2. Klasyfikacja zdarzeń gospodarczych	54
4.3. Typy zdarzeń.	55
4.4. Dokumentacja operacji gospodarczych	60
5. Konto księgowe i jego rola w ewidencji operacji gospodarczych	65
5.1. Istota konta.	65
5.2. Formy i elementy konta.	65
5.3. Otwieranie i funkcjonowanie kont bilansowych	70
5.4. Zasada podwójnego zapisu i jej konsekwencje	74
5.5. Zestawienie obrotów i sald oraz zamykanie kont księgowych	76

6. Dzielenie i łączenie kont	83
6.1. Przyczyny dzielenia i łączenia kont	83
6.2. Poziomy podział kont	83
6.3. Podział pionowy	89
6.4. Pionowy podział konta „Wynik finansowy” – funkcjonowanie kont wynikowych	90
6.5. Pionowy podział konta „Środki trwałe” – funkcjonowanie konta „Umorzenie środków trwałych”	99
6.6. Łączenie kont.	103
7. Wynik finansowy	110
7.1. Kategorie kształtujące wynik działalności gospodarczej.	110
7.2. Rachunek zysków i strat.	120
7.3. Wynik netto (działalność handlowa, usługowa, produkcyjna).	124
8. Podstawowe zasady prowadzenia rachunkowości	139
8.1. Zakres rachunkowości	139
8.2. Opis przyjętych zasad rachunkowości	140
8.3. Prowadzenie ksiąg rachunkowych	143
8.4. Wycena aktywów i pasywów oraz ich inwentaryzacja	145
8.5. Ochrona danych i archiwizowanie ksiąg rachunkowych.	153

Część II

Wybrane problemy rachunkowości finansowej

1. Środki pieniężne, rachunki bankowe oraz inne krótkoterminowe aktywa finansowe.	159
1.1. Rozliczenia gotówkowe	160
1.2. Rozliczenia bezgotówkowe	166
1.3. Inne środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	169
1.4. Kredyty bankowe	174
1.5. Weksle.	176
1.6. Krótkoterminowe papiery wartościowe	181
2. Rozrachunki	188
2.1. Klasyfikacja i zasady ewidencji rozrachunków	188
2.2. Rozrachunki publicznoprawne	191
2.3. Rozrachunki z tytułu VAT	192
2.4. Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	198
2.5. Rozrachunki z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych	199
2.6. Odpisy aktualizujące należności	200

3. Obrót materiałowy i towarowy	202
3.1. Pojęcie i klasyfikacja materiałów	202
3.2. Przekroje ewidencji zapasów	203
3.3. Poziomy cen stosowanych do wyceny bilansowej oraz ewidencji obrotu materiałowego	205
3.4. Rodzaje cen ewidencyjnych materiałów	208
3.5. Zakup materiałów i jego rozliczenie	213
3.6. Ewidencja rozchodu materiałów	222
3.7. Obrót towarowy	227
4. Aktywa trwałe	236
4.1. Środki trwałe	237
4.2. Środki trwałe w budowie	266
4.3. Wartości niematerialne i prawne	271
4.4. Długoterminowe aktywa finansowe	273
5. Wynagrodzenia	284
5.1. Pojęcie wynagrodzeń i ich rodzaje oraz dokumentacja	284
5.2. Ewidencja wynagrodzeń i narzutów na wynagrodzenia	293
6. Ewidencja i rozliczanie kosztów	301
6.1. Pojęcie kosztów i ich klasyfikacja	301
6.2. Układy ewidencyjne kosztów	305
6.3. Warianty ewidencji kosztów	314
6.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	318
6.5. Ewidencja i rozliczanie kosztów – wariant I	320
6.6. Ewidencja i rozliczanie kosztów – wariant II	331
6.7. Ewidencja i rozliczanie kosztów – wariant III	347
7. Ogólne zasady kalkulacji oraz wycena produkcji niezakończonych	353
8. Ewidencja produktów pracy	361
9. Przychody i koszty związane z ich osiągnięciem	366
9.1. Przedmiot i rodzaje sprzedaży	367
9.2. Ewidencja sprzedaży wyrobów	368
9.3. Ewidencja sprzedaży towarów	373
9.4. Pozostałe przychody operacyjne i pozostałe koszty operacyjne	377
9.5. Przychody finansowe i koszty finansowe	381
9.6. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów	385
10. Podatek dochodowy wpływający na wynik finansowy	389
11. Wynik finansowy i jego podział	396

11.1. Ustalenie wyniku finansowego w sposób zgodny z kalkulacyjnym rachunkiem zysków i strat	397
11.2. Ustalenie wyniku finansowego w sposób zgodny z porównawczym rachunkiem zysków i strat	401
11.3. Rozliczenie wyniku finansowego.	406
12. Kapitały (fundusze) zasadnicze i specjalne	412
13. Sprawozdanie finansowe	418
14. Zasady ewidencji księgowej podatku od towarów i usług	430
14.1. Podmiotowy i przedmiotowy zakres opodatkowania. Moment powstania obowiązku podatkowego.	430
14.2. Podstawa i stawki podatku VAT	432
14.3. Dokumentacja i ewidencja obrotu (faktura, ewidencja VAT) w obrocie krajowym	433
14.4. Ewidencja zakupu i sprzedaży w jednostkach dokonujących wyłącznie czynności zwolnionych, wyłącznie czynności opodatkowanych, zarówno zwolnionych, jak i opodatkowanych VAT.	437
 Rozwiązania zadań	 445
Załączniki	507
Wykaz kont syntetycznych	543